

 dos. Zaur Məmmədov
"14" "12" 2025-cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050810 - Turizm işinin təşkili A.B

Fakulte: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1.Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: "Mikroiqtisadiyyat"

I. Fənn haqqında məlumat

Kodu: IPF-B 07

Tədris ili: I (2024-2025). Semestr: II

Tədris yükü cəmi: 30 saat - (30 s. mühazirə)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: dosent, i.f.d. Məmmədova Şəfiqə Səfər qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

Məsləhət saati: IV və V günlər: saat 14⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: shafiga_mammadova@mail.ru

III.Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

- Karl E. Keys, Ray C. Feyr, Şaron M. Oster. "Mikroiqtisadiyyatın əsasları". Azərbaycan dilində.

- N. Qreqori Mənkü. "Ekonomiksin əsasları". Azərbaycan dilində.

- P.Krugman. "Mikro İktisat". Türk dilində.

- Z.Dinler. "Mikro ekonomi". Türk dilində.

Əlavə

- Макконел Л.Брю. Экономикс. М., 2014.

- J.Perloff. "Microeconomics". Sixth edition. 2012. Berkeley.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "İqtisadiyyata giriş" fənninin tədrisi zəruridir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Statistika" fənninin tədris olunması zərurətidir.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu kursda sadə seçim ideyasından başlayaraq, alternativ dəyər, ticarətin fayda-ları, bazarların işləmə mexanizminə qədər iqtisadi nəzəriyyənin bir çox

mövzuları üzrə təməl biliklər verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Fənn mikroiqtişadiyyatın əsas prinsiplərini əhatə etməklə, iqtisadın elminin mahiyyəti, iqtisadçı kimi düşünmə tərz, ticarət və onun faydaları, bazarların işləmə mexa-nizmi, dövlət bölməsi iqtisadiyyatının əsas məsələləri, vergi sisteminin əsasları, istehsal xərcləri, bazarın tipləri, istehsal amilləri bazarları, gəlirlər və onların bölgüsü kimi mövzuları özündə birləşdirir. Fənnin məqsədi tələbələrə iqtisadi nəzəriyyənin təməl biliklərini formalaşdırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırır bilər.
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilər.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırır bilər;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat,

1	Keçirilən müəhazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. Mikroiqtisadiyyata giriş Plan: 1. Məhdudluq və iqtisadiyyat elmi 2. Mikroiqtisadiyyat və makroiqtisadiyyat 3. Mikroiqtisadiyyatla bağlı əsas anlayışlar və onların təsnifatı 4. Mikroiqtisadiyyatda dövrü model	2	
2.	Mövzu 2. Tələb və təklif Plan: 1. Tələb və onun mahiyyəti 2. Tələb qanunu və fərdi tələb əyrisinin formalaşması. Bazar tələb əyrisi 3. Tələbin həcmnin dəyişməsi. Tələbin dəyişməsi və ona təsir edən amillər 4. Təklif və onun mahiyyəti 5. Təklif qanunu və firmanın təklif əyrisinin formalaşması. Bazar təklif əyrisi 6. Təklifin həcmnin dəyişməsi. Təklifin dəyişməsi və ona təsir edən amillər	2	
3.	Mövzu 3. Bazar tarazlığı Plan: 1. Bazar anlayışı və bazar tarazlığı 2. Bazar tarazlığının dəyişməsi və ona təsir edən faktorlar 3. İstehlakçının izafi faydası 4. İstehsalçının izafi faydası 5. Dövlətin bazara müdaxiləsi: vergilər; tavan və döşəmə qiymət siyasəti	2	
4.	Mövzu 4. Tələb və təklifin elastikliyi Plan: 1. Elastiklik və onun mahiyyəti 2. Tələbin elastikliyi. Tələbin qiymət elastikliyi, tələbin gəlir elastikliyi, tələbin çarpaz elastikliyi 3. Tələbin elastikliyin hesablanması ilə bağlı 2 metod: nöqtəvi və qövsli elastiklik 4. Tələbin elastikliyin eyni olduğu vəziyyətlər 5. Təklifin qiymət elastikliyi 6. Təklifin qiymət elastikliyin eyni olduğu vəziyyətlər	2	
5.	Mövzu 5. Faydalılıq nəzəriyyələri. İstehlakçı davranışları və istehlakçı tarazlığı Plan: 1. Fayda anlayışı və onun iqtisadiyyatda yeri 2. Kardinalist faydalılıq nəzəriyyəsi 3. Ordinalist faydalılıq nəzəriyyəsi 4. İstehlakçı büdcəsi	2	

	5. İstehlakçı tarazlığı		
6.	Mövzu 6. İstehlakçı tarazlığının dəyişməsi Plan: 1. İstehlakçı gəlirlərinin dəyişməsi və Engel əyrisi 2. Qiymətlərin dəyişməsi və istehlakçı tarazlığı 3. Malların növlərinə görə gəlir və əvəzləmə effektləri 4. Zövqlərin dəyişməsi və istehlakçı tarazlığı	2	
7.	Mövzu 7. İstehsal və istehsalçı tarazlığı Plan: 1. İstehsal və istehsal funksiyası 2. Qısamüddətli dövrdə istehsalın təhlili 3. Uzunmüddətli dövrdə istehsalın təhlili 4. Ən aşağı xərcə istehsal-istehsalçı tarazlığı 5. İstehsalçı tarazlığının dəyişməsi vəziyyətləri	4	
8.	Mövzu 8. İstehsal xərcləri Plan: 1. Xərcə bağlı anlayışlar və xərc funksiyası 2. İstehsal xərcləri və zaman. Qısamüddətli dövrdə xərc əyriləri 3. Uzunmüddətli dövr xərc əyriləri 4. Miqyas iqtisadiyyatı	2	
9.	Mövzu 9. Təkmil rəqabət bazarı Plan: 1. Təkmil rəqabət bazarı və onun xüsusiyyətləri 2. Təkmil rəqabət bazarında qısamüddətli dövrdə tarazlıq 3. Bazar tarazlığının dəyişməsi və səbəbləri 4. Təkmil rəqabət bazarında uzunmüddətli dövrdə tarazlıq	2	
10.	Mövzu 10. Qeyri-təkmil rəqabət bazarları və monopoliya Plan: 1. Qeyri-təkmil rəqabət bazarları: yaranma səbəbləri və növləri 2. Monopoliya anlayışı və yaranma səbəbləri. 3. Monopoliyanın qısamüddətli dövrdə tarazlıq vəziyyəti 4. Monopoliyanın uzunmüddətli dövrdə tarazlıq vəziyyəti 5. Monopoliyanın gücünün ölçülməsi 6. Monopoliyada qiymət ayırı-seçkiliyi	2	
11.	Mövzu 11. İnhisarçı rəqabət bazarı Plan: 1. İnhisarçı rəqabət bazarı anlayışı 2. İnhisarçı rəqabət bazarında firmanın qısamüddətli dövrdə tarazlığı 3. Uzunmüddətli dövrdə firma və qrup tarazlığı 4. İnhisarçı rəqabət bazarının tənidi	2	
12.	Mövzu 12. Oliqopoliya bazarı Plan: 1. Oliqopoliya bazarı anlayışı və növləri 2. Oliqopoliya bazarında tarazlıq 3. Kurno duopoliya modeli	2	

	4. Dirsekli tələb əyrisi (Svizi) modeli 5. Anlaşmalı oligopoliya nəzəriyyələri		
13.	Mövzu 13. İstehsal amilləri bazarı Plan: 1. İstehsal amillərinə tələb. Marginal məhsuldarlıq nəzəriyyəsi 2. Əmək tələbi və əmək tələbi elastikliyi 3. Əmək təklifi və əmək haqqının formalaşması 4. Torpaq bazarı və rentə nəzəriyyəsi 5. Kapital bazarı və faiz nəzəriyyəsi 6. Sahibkarlıq və mənfəət nəzəriyyəsi	2	
14.	Mövzu 14. Ümumi iqtisadi tarazlıq və rifah iqtisadiyyatı Plan: 1. Ümumi iqtisadi tarazlıq 2. Gelirlərin formalaşması, bölgüsü və yenidən bölgüsü mexanizmi 3. Gelir bərabərsizliyi və onun əsas göstəriciləri 4. Sosial rifah və onun kriteriyaları 5. Ədalət və səmərəlilik prinsipləri və rifah dövləti 6. Yoxsulluq və iqtisadi bərabərsizlik	2	
	Cəmi:	30	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə müxtəlif iqtisadi anlayışlar, terminlər və proseslər barədə olan fikirləri bilməli, onların əsas normativ bazası barədə məlumatlı olmalıdır. Tələbə iqtisadi məktəblərin və onların nümayəndələrinin elmi və ideoloji yanaşmalarını təhlil etməyi bacarmalıdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- iqtisadın elminin mahiyyəti öyrənir;
- iqtisadçı kimi düşünmə tərzini formalaşdır;
- ticarət və onun faydalarını öyrənir;
- bazarların işləmə mexanizmi öyrənir;
- istehsal xərclərini öyrənir;
- bazarın tiplərini öyrənir;
- istehsal amilləri bazarlarını öyrənir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Məhdudluq və iqtisadiyyat elmi
2. Mikroiqtisadiyyatla bağlı əsas anlayışlar və onların təsnifatı
3. Mikroiqtisadiyyatda dövri model
4. Tələb qanunu və fərdi tələb əyrisinin formalaşması. Bazar tələb əyrisi
5. Tələbin həcmində dəyişmə. Tələbin dəyişməsi və ona təsir edən amillər
6. Təklif qanunu və firmanın təklif əyrisinin formalaşması. Bazar təklif əyrisi
7. Təklifin həcmində dəyişmə. Təklifin dəyişməsi və ona təsir edən amillər
8. Bazar anlayışı və bazar tarazlığı

9. Bazar tarazlığının dəyişməsi və ona təsir edən faktorlar
10. Dövlətin bazara müdaxiləsi: vergilər; tavan və döşəmə qiymət siyasəti
11. Tələbin elastikliyi. Tələbin qiymət elastikliyi, tələbin gəlir elastikliyi, tələbin çarpaz elastikliyi
12. Təklifin qiymət elastikliyi
13. Kardinalist faydalılıq nəzəriyyəsi
14. Ordinalist faydalılıq nəzəriyyəsi
15. İstehlakçı büdcəsi

II Kollektivium sualları:

1. İstehsal və istehsal funksiyası
2. Qısamüddətli dövrdə istehsalın təhlili
3. Uzunmüddətli dövrdə istehsalın təhlili
4. Ən aşağı xərcə istehsal-istehsalçı tarazlığı
5. İstehsalçı tarazlığının dəyişməsi vəziyyətləri
6. Xərclə bağlı anlayışlar və xərc funksiyası
7. İstehsal xərcləri və zaman. Qısamüddətli dövrdə xərc ayrılması
8. İstehsal xərcləri və zaman. Uzunmüddətli dövr xərc ayrılması
9. Təkmil rəqabət bazarı və onun xüsusiyyətləri
10. Təkmil rəqabət bazarında qısamüddətli dövrdə tarazlıq
11. Bazar tarazlığının dəyişməsi və səbəbləri
12. Qeyri-təkmil rəqabət bazarları: yaranma səbəbləri və növləri
13. Monopoliya anlayışı və yaranma səbəbləri
14. Monopoliya bazarında firmanın davranışı
15. Monopoliya və qiymət ayır-seçkiliyi

XV. İmtahan sualları:

1. Məhdudluq və iqtisadiyyat elmi
2. Mikroiqtisadiyyatla bağlı əsas anlayışlar və onların təsnifatı
3. Mikroiqtisadiyyatda dövr model
4. Tələb qanunu və fərdi tələb əyrisinin formalaşması. Bazar tələb əyrisi
5. Tələbin həcmnin dəyişməsi. Tələbin dəyişməsi və ona təsir edən amillər
6. Təklif qanunu və firmanın təklif əyrisinin formalaşması. Bazar təklif əyrisi
7. Təklifin həcmnin dəyişməsi. Təklifin dəyişməsi və ona təsir edən amillər
8. Bazar anlayışı və bazar tarazlığı
9. Bazar tarazlığının dəyişməsi və ona təsir edən faktorlar
10. Dövlətin bazara müdaxiləsi: vergilər; tavan və döşəmə qiymət siyasəti
11. Tələbin elastikliyi. Tələbin qiymət elastikliyi, tələbin gəlir elastikliyi, tələbin çarpaz elastikliyi
12. Təklifin qiymət elastikliyi
13. Kardinalist faydalılıq nəzəriyyəsi
14. Ordinalist faydalılıq nəzəriyyəsi

15. İstehlakçı büdcəsi
16. İstehsal və istehsal funksiyası
17. Qısamüddətli və uzunmüddətli dövrdə istehsalın təhlili
18. Ən aşağı xərcə istehsal-istehsalçı tarazlığı
19. İstehsalçı tarazlığının dəyişməsi vəziyyətləri
20. Xərclə bağlı anlayışlar və xərc funksiyası
21. İstehsal xərcləri və zaman. Qısamüddətli dövrdə xərc ayrılırları
22. İstehsal xərcləri və zaman. Uzunmüddətli dövrdə xərc ayrılırları
23. İstehsal xərcləri və zaman. Uzunmüddətli dövr xərc ayrılırları
24. Təkmil rəqəbat bazarı və onun xüsusiyyətləri
25. Təkmil rəqəbat bazarında qısamüddətli dövrdə tarazlıq
26. Bazar tarazlığının dəyişməsi və səbəbləri
27. Təkmil rəqəbat bazarında uzunmüddətli dövrdə tarazlıq
28. Qeyri-təkmil rəqəbat bazarları: yaranma səbəbləri və növləri
29. Monopoliya anlayışı və yaranma səbəbləri
30. Monopoliya və qiymət ayır-seçkiliyi
31. İnhisarçı rəqəbat bazarında firmanın qısamüddətli dövrdə tarazlığı
32. İnhisarçı rəqəbat bazarının təndiqi
33. Oliqopoliya bazarı anlayışı və növləri
34. Anlaşmalı oliqopoliya nəzəriyyələri
35. İstehsal amillərinə tələb: Marjinal məhsuldarlıq nəzəriyyəsi
36. Əmək təklifi və əmək haqqının formalaşması
37. Torpaq bazarı və renta nəzəriyyəsi
38. Ümumi iqtisadi tarazlıq
39. Gəlir bərabərsizliyi və onun əsas göstəriciləri
40. Yoxsulluq və iqtisadi bərabərsizlik

Hər bir bilet 5 sualdan ibarətdir. Bilet üzrə 4 (dörd) nəzəri və 1 (bir) praktik (tədris olunan mövzulara aid) sual nəzərdə tutulur.

"Mikroiqtisadiyyat" fənninin sillabusu 050810 - Turizm işinin təşkili A,B ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasının 11 fevral 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №6) təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

dos. A.T.Əfəndiyeva

Fənn müəllimi:

dos. Ş.S.Məmmədova